

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Факультет тваринництва та водних біоресурсів

Кафедра генетики, розведення та біотехнології тварин

Робоча програма

навчальної практики з дисципліни "Біотехнологія"

розділ «Технологія відтворення тварин»

Напряму 6.090102 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Загальна кількість годин 30,

ВСТУП

Заходи по докорінному покращанню племінної роботи в тваринництві направлені на те, щоб забезпечити вдосконалення існуючих і створення нових порід, ліній і гібридів, які б відповідали світовому рівні та вимогам промислової технології. В таких умовах штучне штучне осіменіння сільськогосподарських тварин як основний засіб відтворення стало основним засобом відтворення поголів'я в скотарстві і вівчарстві; з кожним роком розширюється його застосування в свинарстві і птахівництві.

Штучне осіменіння має великі переваги перед природним спаровуванням, оскільки ефективність промислового тваринництва і рівень його рентабельності в значній мірі залежить від правильної організації відтворення стада, інтенсивності використання маток і плідників. Результативність роботи господарств неможлива без чіткої організації відтворення стада. В зв'язку з цим спеціалісти-тваринники повинні мати всебічні і глибокі знання з питань розмноження, добре володіти сучасною технікою оцінки якості сперми, відтаювання і осіменіння маток з послідуною діагностикою їх на тільність.

Практика свідчить, що спеціалісти, які оволоділи теорією штучного осіменіння, але слабо знають практику, дуже часто припускають помилки в роботі.

Потреба в добрій теоретичній і практичній підготовці пояснюється ще й тим, що майже ні в якому іншому розділі зоотехнії наука так тісно не змикається з практикою як у штучному осіменінні. Найменші відхилення від наукових рекомендацій можуть призвести до ушкодження або загибелі статевих клітин і кінець кінцем до серйозних порушень процесу відтворення поголів'я тварин.

МЕТА ПРАКТИКИ

В результаті проходження навчальної практики студенти знайомляться з організацією відтворення і штучного осіменіння тварин в господарстві.

Трудовою участю в роботі кожний студент зобов'язаний вивчити: стан і перспективи розвитку тваринництва в господарстві; утримання і режим використання маток; методи штучного осіменіння маток; облік і звітність показників відтворення поголів'я в господарстві.

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

В період проходження практики кожний студент зобов'язаний отримати і набути практичний досвід: навчитися техніки виявлення тварин в охоті; вивчити архітектурно-планувальне рішення будівель і роботу пункту штучного осіменіння сільськогосподарських тварин; навчитись техніки штучного осіменіння маток сільськогосподарських тварин різними способами; вивчити форми обліку і звітності результатів штучного осіменіння маток на пункті.

ЗМІСТ І МІСЦЕ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИКИ

Тема і зміст занять	Основні питання теми	Матеріально-технічне забезпечення і місце практики	К-сть годин
<p>Історія господарства і основні підсумки роботи в галузі відтворення тварин за 1-ше півріччя поточного року</p>	<p>Характеристика і виробничо-економічна діяльність господарства. Аналіз і динаміка виробництва продуктів тваринництва в учгоспі (базовому господарстві). Аналіз відтворних якостей тварин учгоспу (базового господарства). Сучасна організація і досвід штучного осіменіння корів.</p>	<p>Кімната тваринників на фермі. Пункт штучного осіменіння тварин. Річні звіти навчально-дослідного (базового господарства). Журнали штучного осіменіння корів і телиць.</p>	4
<p>Організація роботи пункту штучного осіменіння тварин і його основні завдання. Положення про пункт штучного осіменіння с.-г. тварин.</p>	<p>Організація племінної роботи пункту штучного осіменіння тварин. Розміщення, архітектурно-планувальне рішення будівель і обладнання пункту. Санітарно-технічні вимоги до будівлі пункту. Порядок відкриття пункту штучного осіменіння. Організація робочого процесу на пункті штучного осіменіння. Розпорядок дня роботи, його штат і досвід працівників пункту штучного осіменіння. Облік і звітність на пункті штучного осіменіння тварин.</p>	<p>Пункт штучного осіменіння с.-г. тварин. Форми обліку і звітності пункту штучного осіменіння с.-г. тварин.</p>	4
<p>Кріогенне обладнання і техніка для довготривалого зберігання сперми плідників.</p>	<p>Будова посудин Дьюара і правила користування ними. Техніка безпеки з рідким азотом. Умови зберігання замороженої сперми. Режим розморожування сперми. Окомірна оцінка сперми після розморожування. Облік виживаності і живучості сперміїв.</p>	<p>Пункт штучного осіменіння с.-г. тварин. Посудини Дьюара, різних типів і марок. Рідкий азот. Заморожена сперма. Мікроскопи і термостати для розморожування сперми.</p>	4
<p>Техніка осіменіння корів і телиць візуальним способом (осіменіння за допомогою шприца-катетера і піхвового дзеркала).</p>	<p>Будова і правила користування інструментами при осіменінні корів і телиць візо-цервікальним способом. Правила обробки і підготовки інструментів для осіменіння тварин. Будова станків і правила користування ними при</p>	<p>Пункт штучного осіменіння корів і телиць. Інструменти для осіменіння корів і телиць візо-цервікальним способом. Посуд, обладнання і</p>	6

<p>Визначення охоти і тїчки у тварин. Час осїменїння.</p>	<p>осїменїнні корїв. Визначення охоти й тїчки і час осїменїння корїв. Правила і технїка осїменїння корїв і телиць вїзо-цервїкальним способом.</p>	<p>розчини, якї необхіднї для обробки і дезинфекцїї інструментїв. Вихїдний матерїал: станок для осїменїння корїв і телиць. Наявнїсть достатнїої кїлькостї корїв і телиць на фермї, якї характеризуютьсѧ станом статевї охоти для набуття студентами практичного досвїду осїменїння тварин.</p>	
<p>Технїка осїменїння корїв і телиць ректо-цервїкальним способом (цервїкальне осїменїння з ректальною фїксацїєю шийки матки).</p>	<p>Будова і правила користування інструментами при осїменїнні корїв ректо-цервїкальним способом. Правила збирання і пїдготовки інструментїв для осїменїння тварин. Правила і технїка осїменїння корїв і телиць ректо-цервїкальним способом.</p>	<p>Пункт штучного осїменїння корїв і телиць. Інструменти для осїменїння корїв і телиць ректо-цервїкальним способом. Вихїдний матерїал: наявнїсть достатнїої кїлькостї вибракoваних тварин, якї характеризуютьсѧ станом статевї охоти для набуття студентами практичного досвїду осїменїння тварин.</p>	<p>6</p>
<p>Технїка осїменїння корїв мано-цервїкальним способом</p>	<p>Будова і правила користування інструментами при осїменїнні корїв мано-цервїкальним способом. Правила збирання і пїдготовки інструментїв для осїменїння корїв. Правила і технїка осїменїння корїв мано-цервїкальним способом.</p>	<p>Пункт штучного осїменїння корїв і телиць. Інструменти для осїменїння корїв мано-цервїкальним способом. Вихїдний матерїал: наявнїсть достатнїої кїлькостї вибракoваних корїв, якї характеризуютьсѧ станом статевї охоти для набуття студентами практичного досвїду осїменїння тварин.</p>	<p>8</p>
<p>Технїка осїменїння свиней і овець</p>	<p>Будова і правила користування інструментами при осїменїнні свиней. Визначення охоти і тїчки, час осїменїння. Правила пїдготовки інструментїв.</p>	<p>Пункт штучного осїменїння свиней і овець. Інструменти для осїменїння свиней фракцїйним і</p>	<p>8</p>

	<p>Осіменіння свиней фракційним і нефракційним способами.</p> <p>Будова і правила користування інструментами при осіменінні овець. Правила підготовки інструментів. Техніка осіменіння овець. Визначення охоти і тічки, час осіменіння.</p>	<p>нефракційним способами. Інструменти для осіменіння овець.</p> <p>Інструменти для осіменіння овець.</p> <p>Вихідний матеріал: наявність достатньої кількості вибрактованих свиней і овець, які характеризуються станом статевої охоти для набуття студентами практичного досвіду осіменіння.</p>	
--	---	--	--

Укладач
доцент кафедри генетики, розведення
та біотехнології тварин

М. Себа

ГРАФІК

проведення навчальної практики студентів 2-го курсу факультету тваринництва та водних біоресурсів з дисципліни "Біотехнологія" розділ "Технологія відтворення сільськогосподарських тварин"

День проведення практики по групах	Тема практики	Зміст практики	Кількість годин	Прізвище, ім'я та по-батькові керівника практики
Перший день	Досвід і організація штучного осіменіння с.-г. тварин	Сучасний стан і аналіз відтворних якостей тварин учгоспу (базового господарства). Сучасна організація і досвід штучного осіменіння тварин	4	Себа М.В.
Перший-другий день	Організація роботи пункту штучного осіменіння тварин і його основні завдання	Розміщення, планування і обладнання пункту штучного осіменіння. Санітарно-технічні вимоги до пункту. Організація робочого процесу на пункті штучного осіменіння. Розпорядок дня, штат і оплата праці працівників пункту штучного осіменіння. Облік і звітність штучного осіменіння тварин.	4	Себа М.В.
Другий день	Кріогенне обладнання і техніка довготривалого зберігання сперми	Будова посудин Дьюара різних типів і марок. Техніка безпеки при роботі з рідким азотом. Умови зберігання замороженої сперми після відтаювання. Облік виживаності і живучості спермій.	4	Себа М.В.
Третій день	Техніка осіменіння корів і телиць візо-цервікальним способом.	Будова і правила користування інструментами при осіменінні. Правила обробки і підготовки інструментів перед осіменінням. Правила і техніка осіменіння корів і телиць візо-цервікальним способом. Правила вибірки тварин в охоті.	4	Себа М.В.

Четвертий день	Техніка осіменіння корів ректо-цервікальним способом	Будова і правила користування інструментами при осіменінні. Правила і техніка осіменіння корів ректо-цервікальним способом.	6	Себа М.В.
П'ятий день	Техніка осіменіння корів мано-цервікальним способом	Будова і правила користування інструментами при осіменінні. Правила і техніка осіменіння корів мано-цервікальним способом.	4	Себа М.В.
П'ятий-шостий день	Техніка осіменіння свиней і овець	Будова і правила користування інструментами при осіменінні свиней. Правила і техніка осіменіння свиней фракційним і нефракційним способами. Будова і правила користування інструментами при осіменінні овець. Правила і техніка осіменіння овець.	8	Себа М.В.

Примітка: перевірка знань і залік ставиться студентам, які виконали програму практики

Укладач
доцент кафедри генетики, розведення
та біотехнології тварин

М. Себа